

An aerial photograph of a residential neighborhood, showing a dense arrangement of houses and streets. A white rectangular box is overlaid on the top-left portion of the image, containing text. The text is in a bold, white, sans-serif font, arranged in four lines. The background shows a mix of residential buildings, some with dark roofs, and open spaces. The overall tone is grayscale.

**OPEN OPROEP 13 04
MASTERPLAN
PUBLIEKE RUIMTE
CENTRUM WACHTEBEKE**

Inhoud

Ontwerp

_ historische analyse	2
_ ruimtelijke analyse	3
_ visie	4
_ concepten meso	5
_ concepten micro	6
_ schetsontwerp masterplan	11
_ deelruimte dorpsplein	12
_ deelruimte groene loper	16
_ deelruimte groene sokkel	20
_ toetskader materialen	22
_ kunst in de publieke ruimte	24

Proces

_ aanpak	25
_ werkstappen masterplan	26
_ werkstappen uitvoering	27
_ tijdsschema en rapportage	28
_ overlegstructuur	29
_ kwaliteits- en kostenbeheersing	30

Kost

_ uitvoeringskost	31
_ studiekost	32

Inleiding

Om ademruimte te kunnen bieden aan het dorpsleven in al zijn facetten en nieuwe projecten te kunnen kaderen in een aangename en leefbare woonomgeving wordt een masterplan opgemaakt voor de publieke ruimte van Wachtebeke. Dit masterplan moet een blik op de toekomst van het centrum werpen.

Wachtebeke heeft nood aan zo'n masterplan want door haar ligging nabij geïndustrialiseerde gebieden is het erg in trek als woondorp. Dit heeft zich de jongste jaren vertaald in een aantal nieuwe woonprojecten zowel in de kern van Wachtebeke als daarbuiten. De inrichting van het dorpscentrum daarentegen werd niet meer aangepast aan de wijzigende behoeften en is onder invloed van de vaak complexe verkeersproblematiek systematisch georganiseerd en ingericht in functie van gemotoriseerd verkeer.

In deze nota worden de ruimtelijke potenties verkend en wordt onderzocht hoe deze kunnen worden doorvertaald naar een stedenbouwkundige visie en concepten die de basis kunnen vormen voor de geplande herinrichting van de publieke ruimte.

Als ontwerper vinden we vooral het verkennend en zoekend karakter van deze conceptnota belangrijk en tonen we aan hoe het proces naar realisatie vorm kan krijgen.

Ontwerp_historische analyse

Wachtebeke Groote Plaats

Wat vandaag Dorp heet droeg vroeger de naam Groote Plaats en deze naam was niet gestolen. Omstreeks 1900 strekt zich een brede onverharde open ruimte uit tussen de gevels. Enkel een smalle kasseiweg temidden van de vlakke is verhard.

In de jaren '30 wordt de Groote Plaats heringericht. Midden over de Groote Plaats wordt een brede weg aangelegd met aan weerszijden ruime voetpaden. De grote statige boomgroepen zijn bij de aanleg gerooid en ter compensatie worden nieuwe boompjes aangeplant.

Sinds de jaren '70 is er van de brede open ruimte van gevel tot gevel geen sprake meer. Koning auto heeft zijn intrede gedaan en het uitzicht van de publieke ruimte drastisch veranderd. Er zijn ruime straten aangelegd met parkeerplaatsen erlangs. Als middengeleider is een groenstrook voorzien die niet opweegt tegen de statige boomgroepen van weleer. Voor de voetganger is slechts een restruimte voorzien tussen de gevelwand en parkeerplaatsen.

Dokter Jules Persynplein: van Kasteelpark naar parkeerpark

Het Dr. J. Persynplein was niet altijd een plein. Achter de sinds 1955 afgebroken 'De Schuure' lag een klein kasteeltje met bijhorend park verborgen. Hierin werd Dr. J. Persyn geboren, vandaar de naam.

In 1978 wordt na 'De Schuure' ook het kasteel in het hart van het dorp afgebroken. Vanaf dan zou het groene park transformeren in een publieke ruimte gericht op parkeren.

Tot vandaag ligt dat parkeerterrein er nog. Deze grote verharde open ruimte dwars op het Dorp ligt er verwaarloosd bij. Het schamele groen en de onafgewerkte randen maken het niet echt 'pleinwaardig'.

Ontwerp_ruimtelijke analyse

Kwaliteiten

De gesloten bebouwing in het centrum vormt **duidelijke wanden**. Hierdoor ontstaat een omsloten sfeer, een centrumgevoel.

De verhouding tussen de bebouwing en de open ruimte in het dorp, de massa-ruimteverhouding, benadrukt het **dorpse karakter** van het historisch gegroeide straatdorp.

De **historische ruimten** en gebouwen zijn veelal gespaard gebleven van bijkomende bebouwing of verbouwingen waardoor het historische stratenpatroon nog duidelijk aanwezig is.

Het **groene, landelijk karakter** van het centrum wordt benadrukt door open (groene) ruimte in en nabij het centrum.

Knelpunten

De **publieke ruimte is ingericht in functie van de auto**. Hierdoor wordt de ruimte sterk versnipperd en rest er in verhouding weinig ruimte voor de zwakkere weggebruikers.

Bovendien vermindert de leesbaarheid van de ruimte door de **visuele vervuiling** door geparkeerde auto's, door de **overgedimensioneerde weginrichting** en de **versnippering van het publiek domein**.

Het **Dokter Jules Persynplein**, dat voorheen een omsloten kasteelpark was, heeft zijn **wanden verloren** en tot op heden niet teruggekregen. Dit heeft een negatieve invloed op de belevingswaarde van het plein.

Naast de slechte leesbaarheid van de publieke ruimte kan ook gesteld worden dat de **mobilietsstructuur slecht leesbaar** is.

Kansen

De aanwezige open ruimten in het centrum kunnen ingeschakeld worden in een **netwerk van open ruimten** om het dorp te (her)structureren. Hierbij wordt gedacht aan de open ruimte achter het klooster die via de kerk met de Grootte Plaats wordt verbonden en de open ruimte aan de Sint-Laurenschool die via het Dokter Jules Persynplein met de Grootte plaats wordt verbonden.

Herwaardering en accentueren van bestaand patrimonium kan de leesbaarheid van het centrum verbeteren. Hierbij wordt gedacht aan zichtrelaties tot de bijzondere gebouwen in relatie tot bijvoorbeeld de renovatie van de Vierschaar. Maar ook de versterking en het accentueren van de wanden kan tot een verhoogde leesbaarheid bijdragen.

De **historische beelden van de publieke ruimten** kunnen een bron van **inspiratie** vormen voor de visie en inrichting van de publieke ruimte.

Er zijn verschillende kansen om tot een **overzichtelijke en verkeersveilige inrichting van de publieke ruimte** te komen. Ten eerste kan de verkeerskundige structuur leesbaar gemaakt worden door de **herinrichting van de doortocht** van de N449. Ten tweede is er een **maatschappelijke tendens tot verhoogde aandacht voor de zwakke weggebruiker**, waardoor de publieke ruimte verkeersveiliger gemaakt kan worden. En ten derde is er de mogelijkheid om via de bestaande en nieuwe steegjes en paadjes de **netwerken voor langzaam verkeer** verder uit te bouwen.

Ontwerp_visie

Uitgangspunten

Vanuit de projectomschrijving en analyse komen een aantal duidelijke randvoorwaarden naar boven waarop ingepikt wordt. Op basis van deze randvoorwaarden worden in het masterplan **uitgangspunten** vastgelegd van waaruit een visie wordt ontwikkeld.

Er wordt gestreefd naar een **leefbare kern** die de **kwaliteiten van Wachtebeke** benadrukt.

Daarom zal er veelvuldig gebruik gemaakt worden van **groen als ontwerpelement**. Verder zal de inrichting van de publieke ruimte **sober en gebruiksvriendelijk** gehouden worden.

De verbindingfunctie van de kern van Wachtebeke voor gemotoriseerd verkeer zal gehandhaafd worden in combinatie met **meer aandacht voor de zwakke weggebruiker** die opnieuw de plaats moet krijgen die hij of zij verdient.

De publieke ruimte zal worden opgevat als een **functionele en gebruiksvriendelijke belevingsruimte** die drager is van het **dagelijkse dorpsleven** en tegelijk aan verschillende **activiteiten en evenementen** plaats biedt. Ze zal daarom **flexibel en duurzaam** ingericht worden.

De publieke ruimte moet verschillende **functies (ver)binden** en **ontmoeting stimuleren**.

De **specifieke aandachtspunten** die in de projectdefinitie werden benoemd voor het Dorp, het Dokter Jules Persynplein en de ruimte rond de kerk zullen worden meegenomen in de visievorming. Het **Dorp** moet ruimte voorzien voor **parkeren en terrassen**. De ruimte rond de **kerk** zal als **openbare ruimte** versterkt worden. En het **Dokter Jules Persynplein** zal stedenbouwkundig gedefinieerd worden. Dit plein wordt als ruimte voor **parkeren, ontmoeten, spelen en evenementen** ingericht.

Visie: Straatdorp met een groen en bloeiend hart dat een podium biedt voor alle facetten van een eigentijds dorpsleven en verleidt om de publieke ruimte te ontdekken.

Podium voor het dorpsleven

De publieke ruimte is geen restruimte maar het podium waarop de verschillende functies (verplaatsen, ontmoeten, markt, kermis, Safarkensmarkt, ...) plaatsvinden temidden van het aanbod aan handel, voorzieningen en wonen. Met het oog op een levendige kern ondersteunt en stimuleert de inrichting van de publieke ruimte dynamiek in het voorzieningenapparaat en een voldoende groot en gedifferentieerd woonaanbod. Om alle activiteiten die deel uitmaken van het sociale en culturele dorpsleven te vrijwaren wordt de publieke ruimte flexibel in tijd en ruimtegebruik ingericht. Er wordt gestreefd naar eenvoudige aanpasbaarheid op verschillende vlakken (ruimtelijk, organisatorisch, ...).

Dialogo met het verleden

De kwaliteiten van de publieke ruimte van het straatdorp Wachtebeke van voor de intrede van de auto zijn onmiskenbaar. Ze bieden een kapstok om de ruimtes opnieuw uit te puren tot hun essentie; structurerende boomgroepen, een open karakter van gevel tot gevel, de open ruimte als verblijfsruimte, ...

Het waardevol patrimonium wordt ingeschakeld als structurerende accenten in de publieke ruimte.

Groene gradiënt en netwerken tussen kern en open ruimte verruimen de publieke ruimte

De aanwezigheid van groen nabij de kern van Wachtebeke is een grote troef maar is vandaag nauwelijks zichtbaar. De zowel functionele als visuele harde begrenzing wordt geherstructureerd tot een graduele overgang die leesbaar is in de publieke ruimte zodat de landelijkheid opnieuw wordt benadrukt en het centrum een aangename woonomgeving wordt. De graduele aanpak trekt groen letterlijk tot in de kern en verleidt tot het ontdekken van de open ruimte rond de kern.

Een netwerk van paden en groenstructuren doorheen het ontwerpgebied ontsluiten de verschillende deelruimten van de publieke ruimte en verweven ze met elkaar. Hierdoor ontstaat een samenhangend geheel met deelruimten die in elkaar overvloeien en een verbinding maken met de ruimere omgeving.

Evenwicht in verkeer

Door de intrede van de auto in de publieke ruimte is het evenwicht in het ruimtegebruik tussen gemotoriseerd en langzaam verkeer meer en meer verloren gegaan. Dit evenwicht wordt hersteld door het samenspel tussen de verschillende gebruikers doordacht en kwalitatief te organiseren en te materialiseren. De zwakke weggebruiker wordt daarbij meer ruimte toebedeeld o.a. met oog op een verhoogde doorwaadbaarheid van de kern.

De verbindingfunctie van het centrum van Wachtebeke, en de complexiteit die daarmee samenhangt, mag niet miskend worden. Daarom wordt de verbindingfunctie voor gemotoriseerd verkeer bevestigd, doch geherstructureerd. Een oplossing voor de stijgende parkeervraag wordt gezocht binnen een collectief en meervoudig gebruik.

Identiteit in ruimte, samenhang in taal

De publieke ruimte is vandaag één groot aaneengeschaald kluwen van wegen en parkeerplaatsen. Om de leesbaarheid te verhogen wordt het publiek domein opgedeeld in ruimtelijk afleesbare deelruimten. Iedere deelruimte zal zijn eigen identiteit krijgen waardoor ze ruimtelijk nog beter leesbaar zal worden.

Om daarbij ook de samenhang te verbeteren wordt er gestreefd naar eenheid door het gebruik van een uniforme, hedendaagse en sobere ontwerptaal en materiaalgebruik.

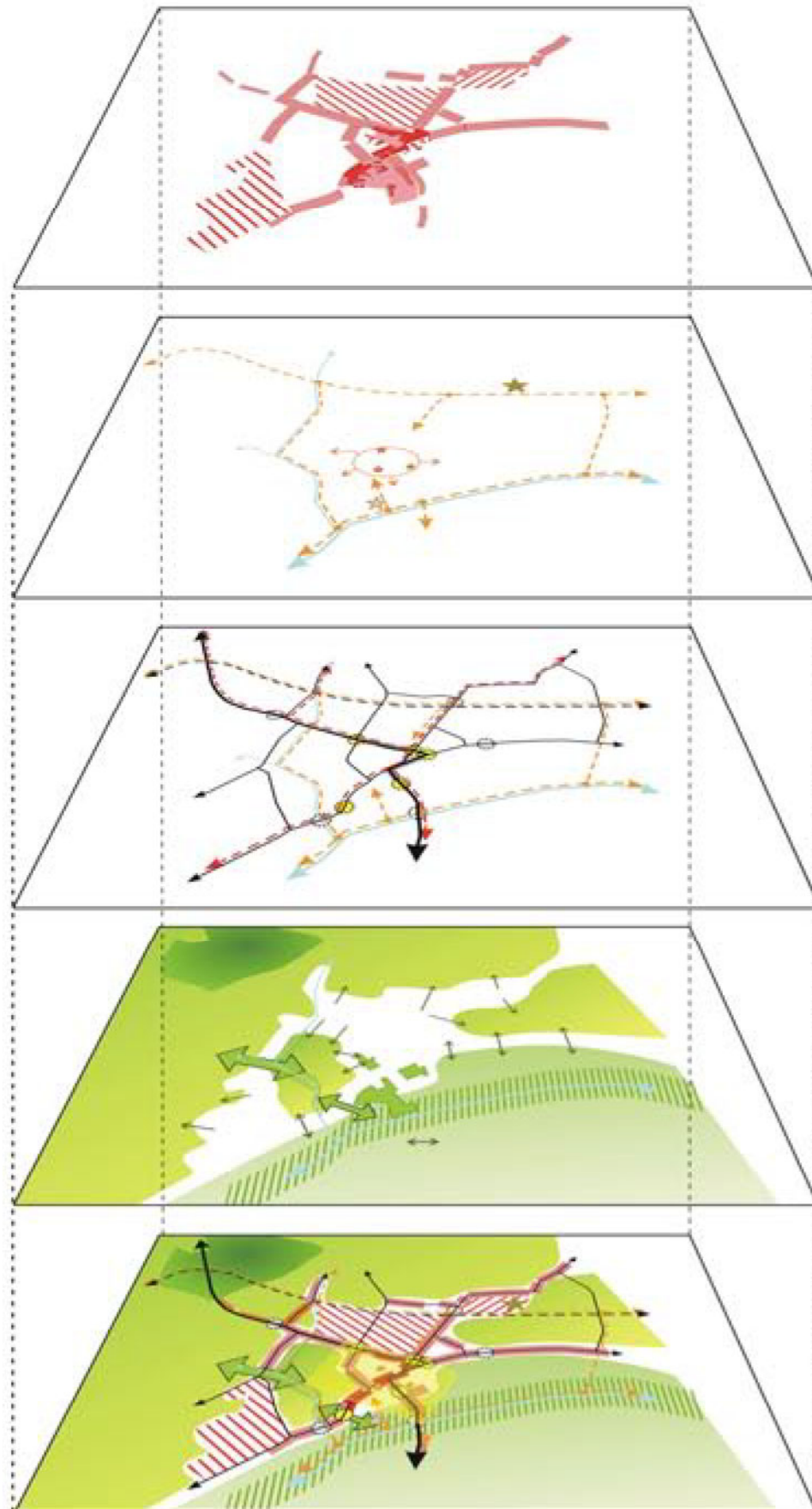
Duurzaam in tijd en gebruik

De duurzaamheidsprincipes die aan de basis liggen van het ontwerp, vrijwaren niet alleen kansen voor toekomstige generaties maar komen voort vanuit de idee dat zowel de ruimte als haar gebruikers leven en groeien, tevens gericht op verschillen, gelijkenissen en interactie tussen generaties.

De publieke ruimte wordt gefaseerd ontwikkeld en is aanpasbaar en flexibel in tijd en gebruik. Het ontwerp wordt zo opgebouwd dat een gefaseerde uitvoering mogelijk is en dat onder invloed van eventuele programmawijzigingen deelruimten al dan niet of gewijzigd kunnen worden ontwikkeld. De duurzaamheid van het ontwerp uit zich o.a. in multifunctionele en meervoudige gebruiksmogelijkheden, maatvoering op alle schaalniveaus, investeringen in groenaanplantingen, beperken van milieuhinder, verhogen van de (verkeers)veiligheid, duurzame bouwprincipes en productie- en constructiemethoden.

Voorstellen om deze duurzaamheidsprincipes te laten doorwerken in het uitvoeringsontwerp worden van meet af aan opgenomen in de uitwerking van concepten en schetsontwerpen voor het masterplan.

Ontwerp_concepten meso

Nederzetting in contact met omgeving

De visuele en functionele relatie met de omgeving zijn centrale aandachtspunten bij de verdere ontwikkeling van de nederzettingstructuur. Gezien de woonbestemming langsheen de invalswegen zullen deze linten verder verdicht worden. Daarbij moet echter de nodige aandacht besteed worden aan de achterliggende open ruimte. De woonlinten moeten zo transparant mogelijk ontwikkeld worden. Ook bij de ontwikkelde en de te ontwikkelen grote verkavelingen (BPA de Bergen) wordt de open ruimte betrokken, wordt het contact met het omgevende landschap benadrukt door zichten op het omliggende landschap te vrijwaren en het contactvlak tussen open ruimte en bebouwing zo groot mogelijk te houden. De leesbaarheid en het centrumgevoel van het centrum moeten verhoogd worden. Hiervoor moet enerzijds de bestaande wandvorming versterkt worden door ongewenste openingen te dichten en bijzondere elementen in de wanden te accentueren. Anderzijds moeten nieuwbouw en herstructurering hiertoe bijdragen. Hierbij wordt concreet gedacht aan de nieuwbouw rondom het Dokter Jules Persynplein en een combinatie van nieuwbouw en herstructurering op de kloostersite.

Beleven en recreëren

De Moervaart, Langelede en de fietsroutes vormen een recreatief netwerk rondom het centrum van Wachtebeke. Door nieuwe fietstrajecten wordt de wisselwerking tussen het provinciaal domein Puyenbroek en het centrum van Wachtebeke versterkt. Ook in het centrum wordt een netwerk van paden uitgewerkt. Dit netwerk voor langzaam verkeer moet het gehele centrum doorwaadbaar maken en verschillende deelruimten met elkaar verbinden. Zowel door de netwerken op bovenlokaal als op lokaal niveau wordt Wachtebeke beleefbaar gemaakt, wordt de mogelijkheid gegeven om de kern en het centrum te bezoeken. Omgekeerd vormt de kern van Wachtebeke een uitvalsbasis voor recreatieve uitstappen. Om de kern het bezoeken waard te maken zijn aantrekkingspolen nodig. Deze moeten worden gevormd door waardevolle gebouwen in het centrum, sport- en speelinfrastructuur en door de herinrichting van het centrumgebied.

Poorten als toegang

Op de bestaande ontsluitingsassen worden poorten geplaatst om de kern Wachtebeke en het eigenlijke centrum aan te duiden. Deze moeten door hun inrichting duidelijk aangeven dat een nieuwe zone wordt betreden. De centrumpoorten bakenen de doortocht van de N449 duidelijk af. Ze geven een begin en eindpunt van de doortocht weer. Het bestaande functionele netwerk voor de ontsluiting van gemotoriseerd en niet gemotoriseerd verkeer in Wachtebeke blijft behouden. Daarnaast wordt aangestuurd op een bovenlokaal recreatief netwerk dat bestaat uit fietsroutes en routes voor pleziervaart. De recreatieve fietsroutes sluiten aan op het bestaande functionele netwerk, ze breiden het aantal alternatieve routes uit.

Open ruimte in en rond het centrum

De kern van Wachtebeke wordt omgeven door open ruimte, maar door de verlinding van de invalswegen gaat de voeling ermee verloren. Daarom wordt er gestreefd om de open ruimte terug (visueel) toegankelijk te maken door middel van zichten doorheen de woonlinten. De bestaande openruimteverbindingen worden gevrijwaard en waar mogelijk zelfs versterkt. De ingesloten open ruimtes in het centrumgebied worden door herstructurering (tezamen met de nederzettingstructuur) in het functionele netwerk van het centrum betrokken. De binding van deze open ruimtes met de bebouwde omgeving en de leesbaarheid van de open ruimte wordt versterkt.

Ontwerp_concepten micro

Wanden en volumes

Aaneengesloten kwalitatieve gevelwanden in het centrum vormen het decor waarvoor de publieke ruimte zich manifesteert als verblijfsgebied. Om het centrumgevoel in de kern te versterken wordt de wandvorming vervolledigd en versterkt waar mogelijk. Op het Dokter Jules Persynplein gebeurt dit reeds door de inplanting van nieuwe bouwprojecten aan de zijden van het plein. Met als geplande uitbreiding van het gemeenschapscentrum een polyvalente zaal op de kop van het plein wordt de pleinwand afgewerkt en functioneel verweven met de kern.

Het gebied achter het klooster wordt ontwikkeld als een nieuwe woonlob aansluitend bij het centrum. Er wordt een tweede bouwschil voorzien achter het historische lint aan de Kloosterstraat. De schil wordt gevormd door nieuwe gebouwen, radiaal ingeplant, te renoveren en te herbestemmen gebouwen. De parksfeer wordt doorheen de nieuwe binnenschil tot in de kern getrokken.

Daarnaast wordt een tweede zone ontwikkeld, aansluitend op het rusthuis en voortbouwend op de footprint ervan. De bebouwing moet een zachte en transparante overgang vormen tussen de Meersstraat en het open binnengebied van de kloostersite.

De kerk en andere waardevolle en markante gebouwen worden als accenten in de bebouwde omgeving benadrukt zodat ze de leesbaarheid van de publieke ruimte verhogen.

Ontwerp_concepten micro

Waterhuishouding en riolering

Er wordt een gescheiden rioleringsstelsel voorzien in heel het centrumgebied. Met het oog op een maximale toelage wordt het rioleringsstelsel zoveel mogelijk gescheiden, met afkoppeling, berging en infiltratie van het hemelwater. Hierbij wordt het traject van de bestaande riolering grotendeels bewaard. Enkel ter hoogte van het Dokter Jules Persynplein en het binnengebied aan de Sint-Laurenschool en de te ontwikkelen kloostersite wordt afgeweken van de bestaande riolering of worden nieuwe trajecten voorzien.

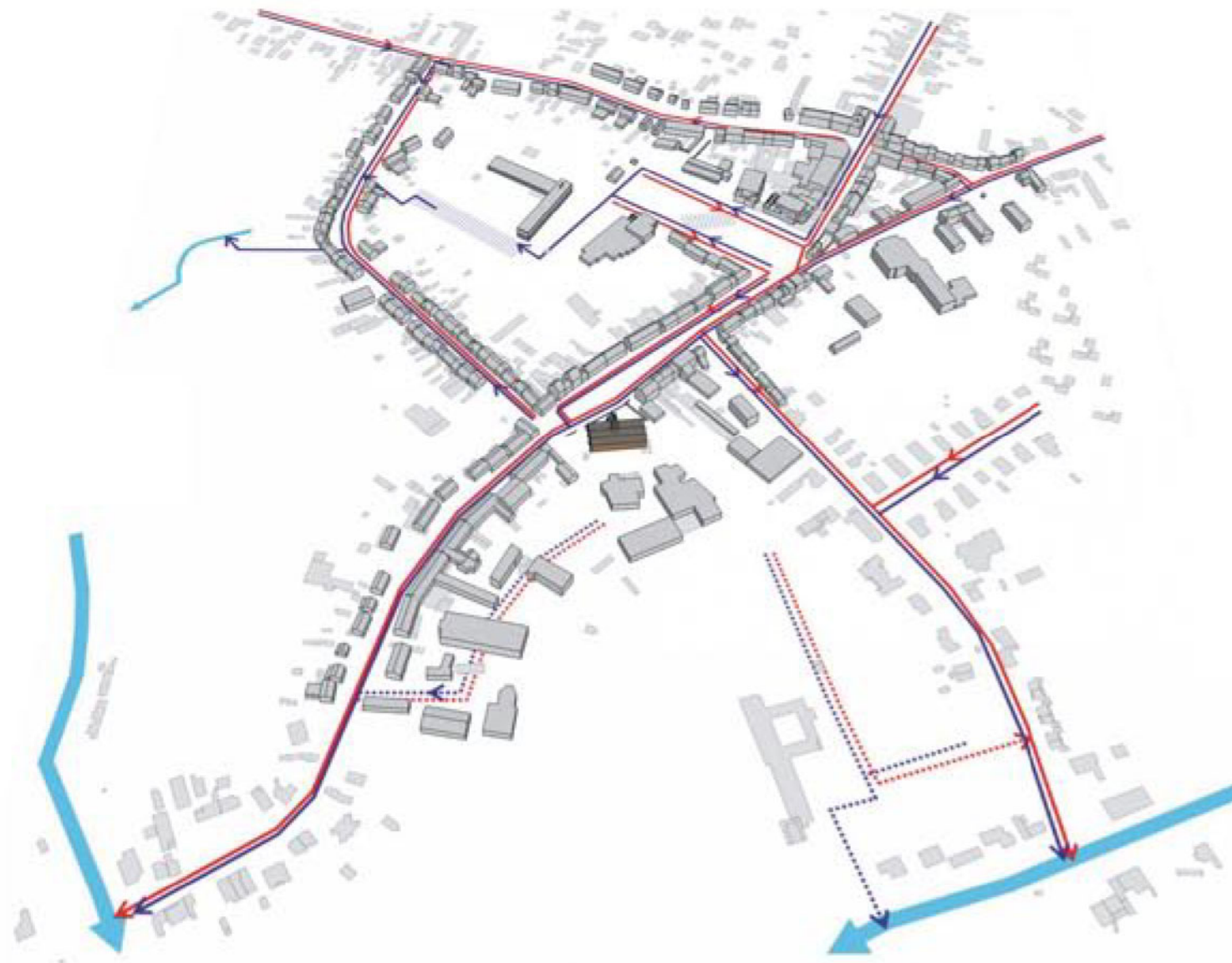
De riolering zal gefaseerd worden aangelegd in het centrum. De nieuwe riolering binnen het projectgebied wordt eerst volgens het gescheiden stelsel aangelegd en zal buiten het projectgebied aansluiten op de bestaande riolering. Bij elk nieuw rioleringsproject wordt verder gewerkt aan een volledig gescheiden stelsel voor de hele kern (wensbeeld op de afbeelding). Bij de berekening van de riolering wordt steeds rekening

gehouden met de volgende fase en met eventuele toekomstige ontwikkelingen die op de riolering zullen aankoppelen. De DWA-leidingen zorgen voor de afvoer van vervuild water via de bestaande trajecten.

Het regenwater wordt via RWA-leidingen afgeleid naar de waterlopen rondom het centrum. Om de debieten van deze waterlopen bij zware regenval zo minimaal mogelijk te beïnvloeden worden infiltratievoorzieningen aangelegd. In de open ruimte aan de Sint-Laurenschool wordt zo'n infiltratiezone of wadi aangelegd met een overstort naar de waterlopen. Verder wordt er bij de inrichting van de publieke ruimte gestreefd naar infiltratie en vertraagde afvoer van regenwater.

In het belang van de algemene waterhuishouding van de kern wordt bij iedere nieuwe ontwikkeling rekening gehouden met de potentiële overstromingsgevoeligheid. In het bijzonder bij de ontwikkeling van de kloostersite moet hiermee rekening gehouden worden aangezien een

gedeelte van deze zone uit GIS-analyse in overstromingsgevoelig gebied blijkt te liggen. Inrichting met voldoende infiltratiemogelijkheid is hier een aandachtspunt.

Ontwerp_concepten micro

Ontsluiting en parkeren

Omwille van het grote ruimtebeslag van geparkeerde wagens in het centrum en de negatieve invloed die dit uitoefent op de belevingswaarde wordt de ruimte voor de auto zoveel mogelijk gebundeld. De wegprofielen worden aangepast aan de centrumsituatie en het parkeren wordt gebundeld in clusters, waar mogelijk met een multifunctioneel of meervoudig ruimtegebruik.

Voor langparkeren worden bestaande parkeerclusters ter hoogte van de Sint-Laurenschool, het Dokter Jules Persynplein en de feestzaal 'Onze Kring' opgewaardeerd en ingeschakeld. Dit kan zowel voor het centrum als voor de aanliggende functies een win-winsituatie zijn. Bij de toekomstige ontwikkeling van de kloostersite kan een bijkomende parkeercluster voorzien worden, dit kan eventueel ondergronds.

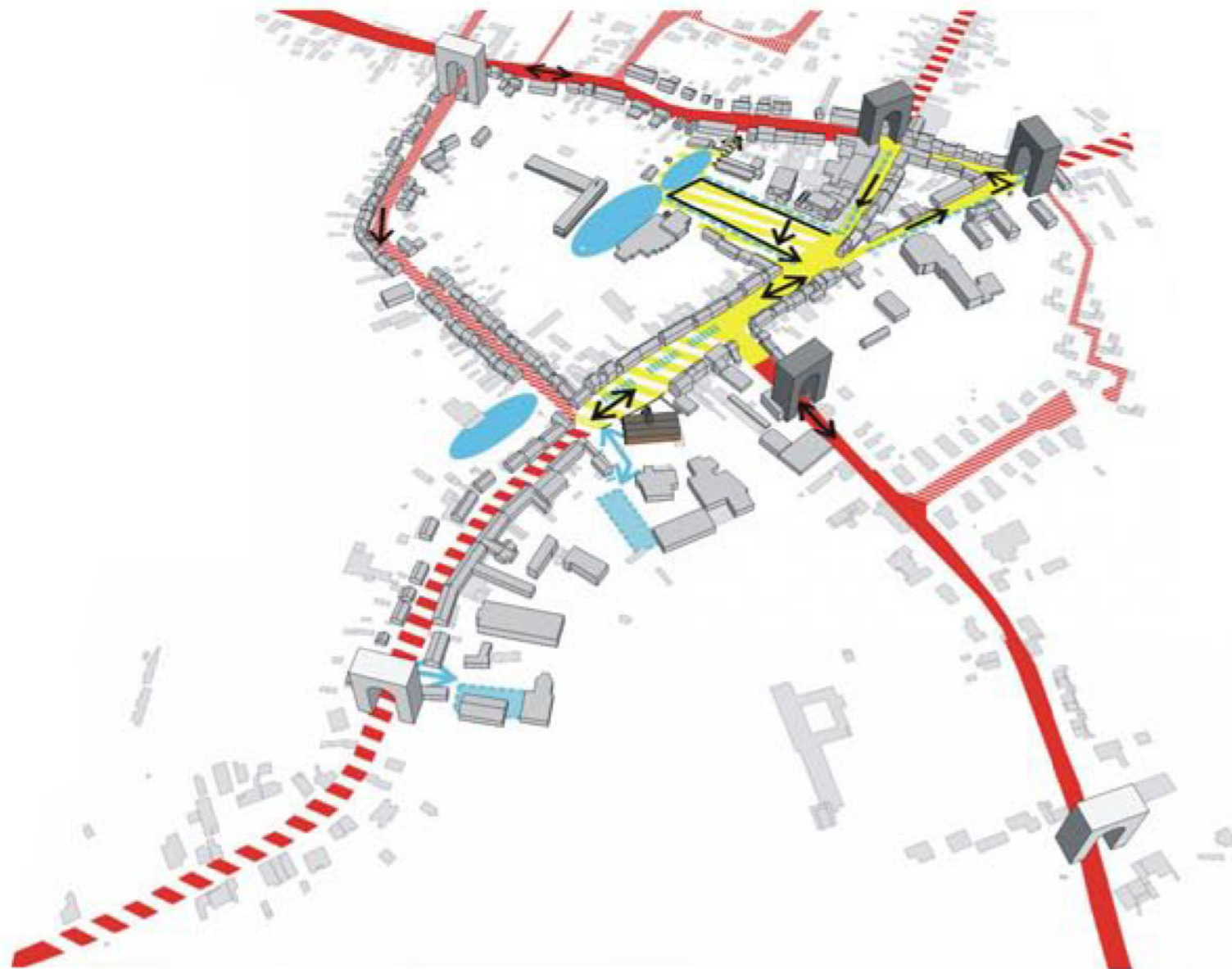
Voor kortparkeren worden de langsparkings geclusterd ter hoogte van handel, diensten en voorzieningen.

De bestaande ontsluitingsstructuur voor gemotoriseerd verkeer blijft grotendeels behouden. Het eenrichtingsverkeer rond de Smishoek en door de Kerkstraat wordt bestendigd en de overige straten blijven tweerichtingsverkeer. Voorgesteld wordt om ter hoogte van de aansluiting met Rechtstro maatregelen te nemen om sluipverkeer via de Kerkstraat naar Dorp te ontmoedigen.

Op het Dokter Jules Persynplein wijzigt de ontsluiting. Aan de rand van het plein wordt een ontsluiting voorzien naar de achteraan gelegen parkeerplaatsen. Deze ontsluiting wordt ingericht als eenrichtingsstraat. Een doorsteek over het plein moet de ontsluiting van het nieuwbouwproject met handelzaken op de Smishoek vergemakkelijken. De verbinding tussen het plein en Rechtstro wordt enkel in functie van de politie behouden.

Om de verblijfsfunctie op het Dokter Jules Persynplein en Dorp te benadrukken wordt er een 30km/h-zone ingericht. Door deze beperking van de snelheid kunnen de gedragingen van de verschillende straatgebruikers op mekaar worden afgestemd. In de overige centrumstraten bedraagt de maximale snelheid 50km/h, waar in overeenstemming met het mobiliteitsplan van kan worden afgeweken.

Er wordt een hiërarchie in de weginrichting gebracht. De N449 wordt als hoofdonthoelingsas ingericht. De uitvalswegen naar Moerbeke, Overslag en Sint-Kruis-Winkel zijn hiearaan onderschikt. De centrumstraten voor lokale ontsluiting zijn de laagste in rangorde. Elke weg wordt ingericht met de nodige aandacht voor haar functie en de zwakke weggebruiker.

Ontwerp_concepten micro

Groenstructuur en recreatieve netwerken

De open ruimtes in het centrum typeren Wachtebeke, toch ontbreekt het aan kwaliteit en samenhang. Een ruimtelijke groenstructuur wordt onderscheiden en ontwikkeld zodat ook deze de leesbaarheid van de publieke ruimte verhoogt. Belangrijke aandachtspunten hierbij zijn de ruimtelijke kwaliteit van de groene deelruimtes, hun onderlinge relatie en de relatie tot het omliggende landschap.

Uit een eerste analyse onderscheiden we volgende ruimtes:

- het Dr. Jules Persynplein
- het achterliggende open binnengebied waarin de Sint-Laurenschool is ingeplant
- het park rond het OCMW-rusthuis
- de omgeving van de kerk
- de achterliggende kloostersite
- de meersen in het tussenliggende gebied tot aan de Moervaart en de Langelede

Naast de groenstructuren worden recreatieve netwerken aangewend om de verschillende onderscheiden deelruimtes naadloos met elkaar en het omliggende landschap te verbinden zonder de eigenheid van de deelruimte te verliezen. Daarbij wordt maximaal ingespeeld op de mogelijkheden die de kern biedt om verschillende recreatieve netwerken uit te bouwen.

Een eerste netwerk van wandelwegen door en rond de kern bestaat uit kleine steegjes en paadjes. Deze worden met elkaar verbonden en vormen een fijnmazig netwerk - een wandelweb - door de kern waardoor ook de verschillende deelruimten met elkaar verbonden worden. Daarnaast worden er aanzetten gegeven voor de uitbouw van volwaardige wandelroutes vertrekkende uit de kern.

Een tweede netwerk wordt gevormd door een recreatief fietsroutenetwerk dat de oevers van de Moervaart en Langelede volgt en via het kloosterpark een toegang tot het centrum krijgt. Dit recreatief fietsroutenetwerk sluit aan op het bovenlokaal fietsroutenetwerk en biedt zo alternatieve routes aan.

Deze twee netwerken bieden rechtstreeks toegang tot het centrum en doorkruisen het. Het centrum wordt ingericht als aangename en aantrekkelijke verblijfplaats met doorgangsfunctie. Het cultuurhistorisch erfgoed en kwalitatieve nieuwe gebouwen vormen trekkers in het centrumgebied die deel uit maken van het decor van de publieke ruimte.

Het derde netwerk is het blauwe netwerk. De Langelede en de Moervaart worden aangewend voor pleziervaart en andere zachte watersport zoals hengelen. Ter versterking hiervan kan de aanlegsteiger bij de kloostersite verder worden uitgebouwd op schaal van het dorp. Het kan een knooppunt voor dagrecreatie vormen op de kruising van fietsroutes en het blauwe netwerk nabij de kern.

Ontwerp_concepten micro

Deelruimtes en sferen

De verschillende deelruimtes die we kunnen afleiden uit analyse en concepten en waarvoor een visie dient ontwikkeld te worden in kader van het masterplan, worden als uitgangspunt genomen voor het ontwerp. Op die manier wordt een optimale doorstroming gegarandeerd van analyse naar uitvoeringsontwerp. Per deelruimte worden sfeer en functies benoemd. Vanuit een duurzaamheidsoogpunt wordt er gestreefd naar multifunctionaliteit en aanpasbaarheid van de ruimtelijke ontwikkeling en inrichting. De opdeling in deelruimtes maakt de uitvoering in verschillende fases mogelijk. Daardoor is het tevens mogelijk te allen tijde plaats te bieden aan nieuwe initiatieven en nieuwe tendensen op te vangen.

Het langgerekt **Dorpsplein** strekt zich uit tussen de Vierschaar en de voormalige dries tussen de Smishoek en de Godshuisstraat. Omdat ze door hun rol in de doortocht onlosmakelijk verbonden zijn met het dorpsplein worden deze laatste als overgangszone mee opgenomen in de deelruimte.

Hoewel het oostelijk deel functioneel sterk is geladen door de doortocht, wordt de deelruimte Dorpsplein opgevat als één dynamisch verblijfs- en verbingsgebied dat de kapstok is van het dorpsleven.

De **Groene Sokkel** vormt een voetstuk rond de kerk die door haar superpositie als nieuwe verblijfsruimte op het voormalige kerkhof een prominente plaats krijgt op het Dorpsplein en de kerk benadrukt als baken in de kern. De sfeer blijft echter sereen en ingetogen en straalt rust uit.

De **Groene Loper** is een metafoor voor het uitnodigend karakter van het Dokter Jules Persynplein dat als een groene ontmoetings- en evenementenruimte wordt ingericht.

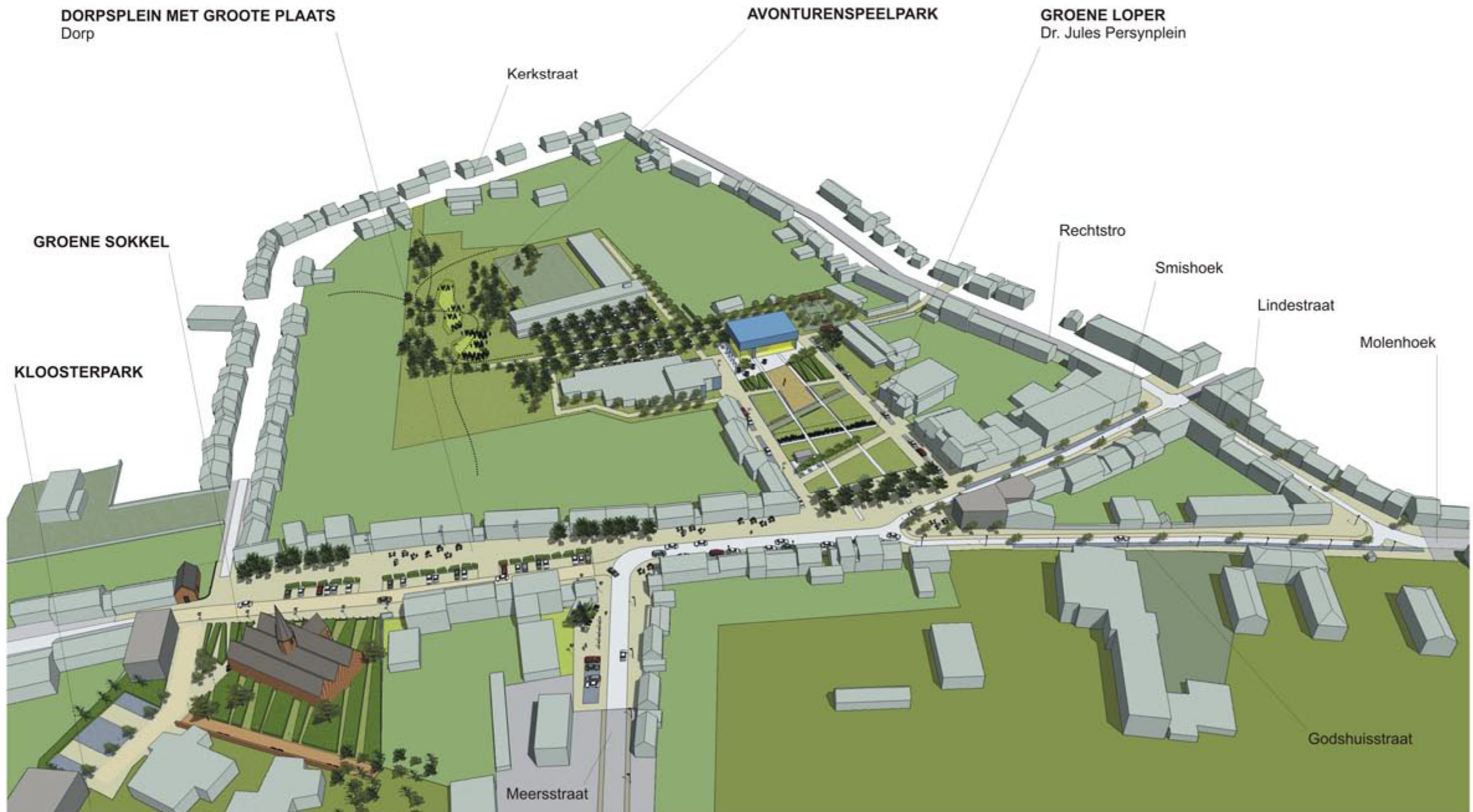
De sokkel en de looper vormen schakels tussen het Dorpsplein en de achterliggende, open groene ruimtes die tot op heden onderbenut zijn gebleven als publieke ruimte.

Het **Avonturenspeelpark** in het binnengebied achter het cultureel centrum sluit aan op de Groene Loper. De Sint-Laurenschool ligt letterlijk in het ecologisch en duurzaam in te richten park. Tijdens de schooluren wordt het gebruikt door de school, daarbuiten wordt het als struin- en speelpark gebruikt door de buurt.

Het **Kloosterpark** wordt via de Groene Sokkel bereikt. Dit gebied strekt zich uit tussen Dorp, Moervaart en Meersstraat. Dit gehele gebied wordt grondig geherstructureerd en als groen woongebied ontwikkeld. De groene ruimte dringt tussen de nieuwe en bestaande gebouwen door en benadrukt de relatie met het omliggende landschap. De groene parkomgeving creëert een aangenaam woonklimaat in een sfeer van rust en ontspanning. Voortbouwend op de duurzaamheidsvisie biedt de aanwezigheid van het klooster, het rusthuis, de scholencampus en de kinderopvang een aanknopingspunt om de site vanuit het thema 'intergenerationeel wonen' te ontwikkelen, met een sterke focus op duurzaamheidsprincipes.

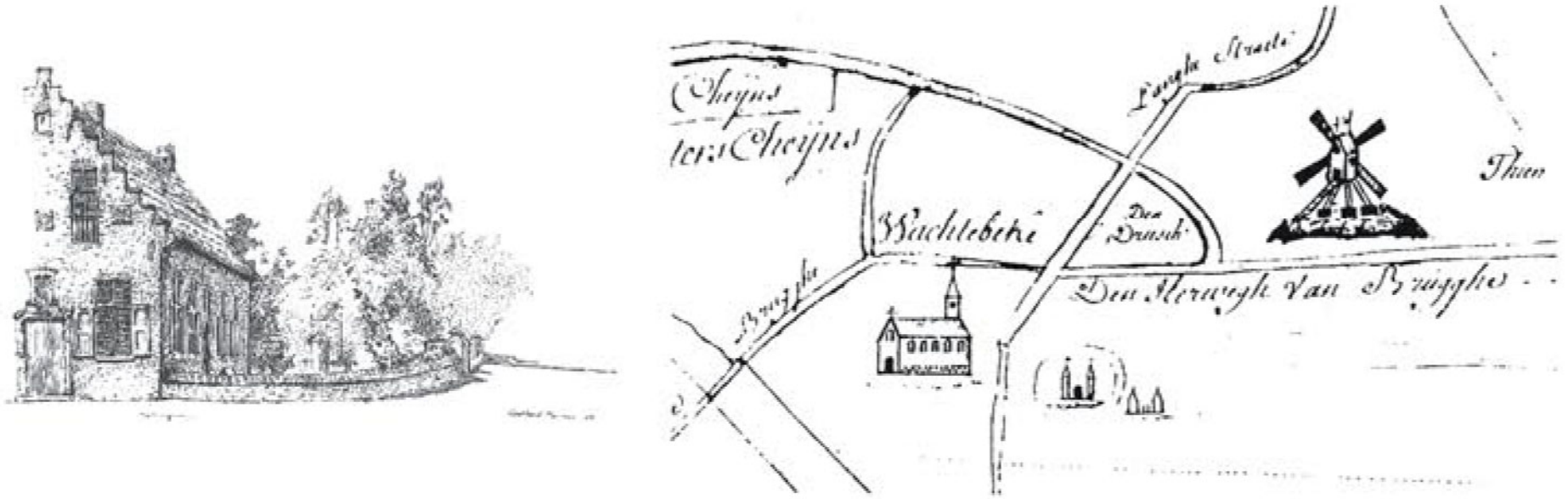
Ontwerp_masterplan

Ontwerp_deelruimte dorpsplein

Opgehangen tussen twee **elementen uit de geschiedenis** van Wachtebeke wordt de publieke ruimte tussen de **Vierschaar** en de voormalige **dries** ingericht als een langgerekt plein dat de **kapstok is van het dorpsleven**. Hiermee wordt ingespeeld op de aanwezige ruimtelijke condities en wordt het accent gelegd op Wachtebeke als historisch straatdorp. Oude postkaarten van de 'Grote Plaats' vormen dan ook een ideale bron van inspiratie en aanknopingspunten voor een doordachte inrichting van het Dorpsplein.

De overgedimensioneerde wegen worden naar de schaduwkant van het **langgerekt plein** getrokken waardoor langs de zonkant van oost naar west over de hele lengte van de kern één doorlopende **flaneerzone** ontstaat met een grote **verblijfskwaliteit** en plaats voor markten, kermissen, evenementen en terrassen.

Ontwerp_deelruimte dorpsplein

Een sobere maar robuuste groenstructuur van drie **statige bomenrijen**, die langs de gevels en langs de rand van het Dr. Jules Persynplein worden ingeplant in het midden en op de uiteinden van het plein, benadrukt de langgerekte pleinvorm en **overbrugt** de tweedeling die wordt veroorzaakt door de doortocht.

Het **verschil in verkeersintensiteit** biedt kansen om het westelijk deel verder uit te puren als **hedendaagse Grote Plaats** door een zelfde verharding aan te leggen van gevel tot gevel. Parkeerplaatsen worden geclusterd en geflankeerd en gebufferd door een **kamvormige haagsculptuur**, die de zuidelijke **pleinwand projecteert** als discrete grens van de nieuwe elipsvormige verkeersvrije ruimte langs de noordrand. Zonder veel hinder naar ontsluiting kan het Dorpsplein gebruikt worden voor een grote **dorpsmanifestatie** waarbij een podium kan worden opgesteld aan het westelijk uiteinde tussen de Kerkstraat en de kerk.

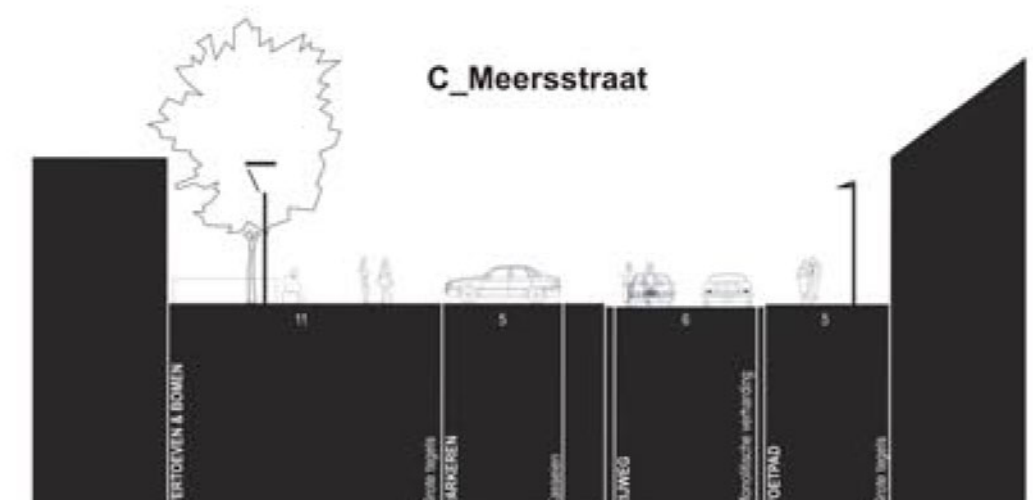
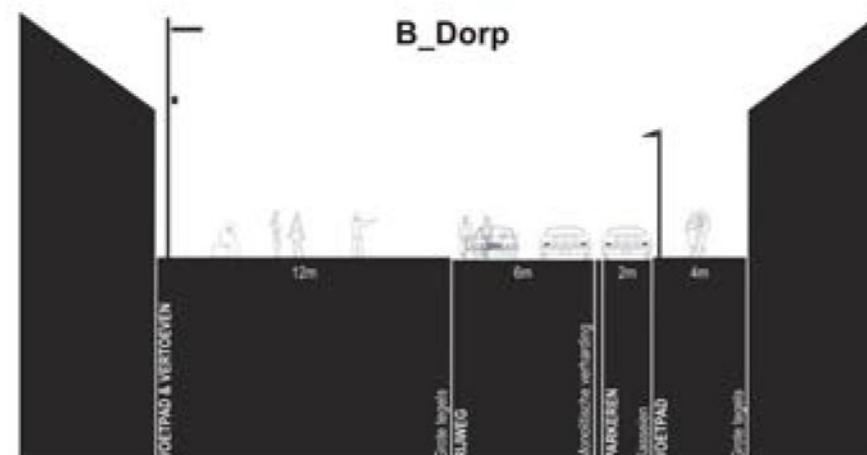
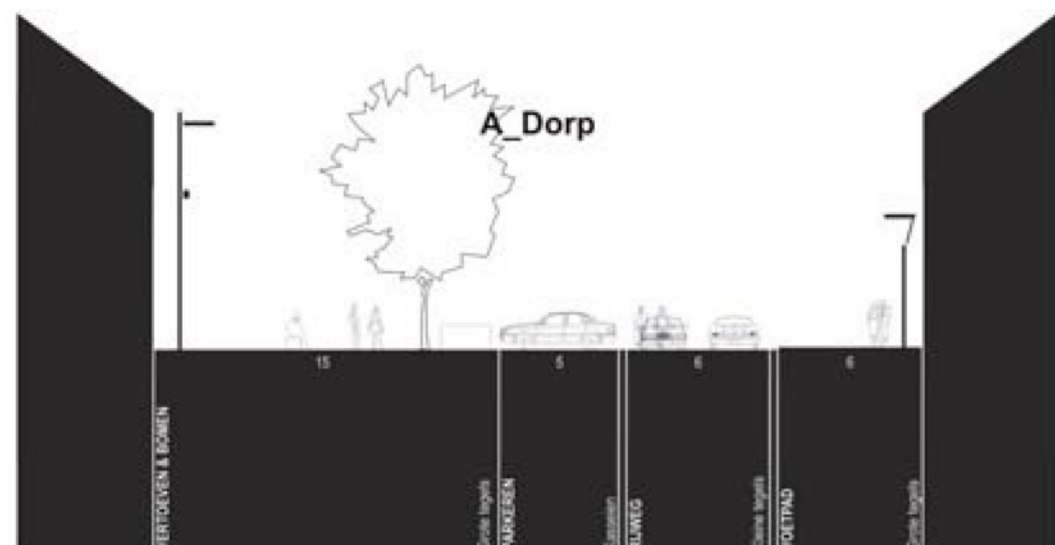
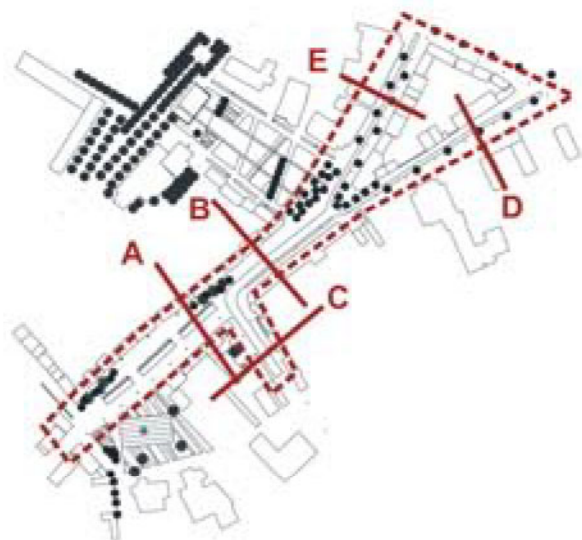

Ontwerp_deelruimte dorpsplein

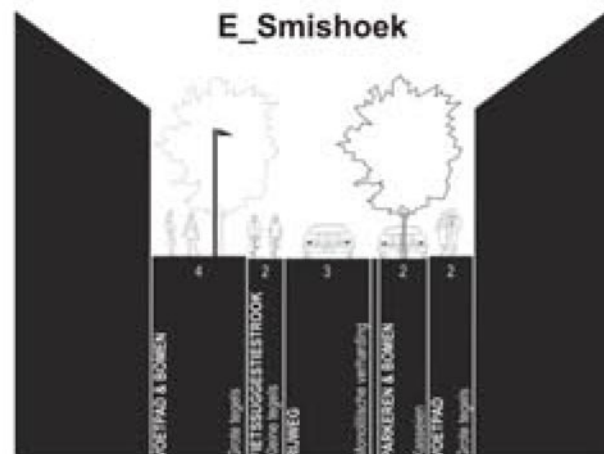
De **doortocht** wordt teruggebracht tot de **noodzakelijke profielbreedte** en uitgevoerd in een monolitische verharding.

Samen met de verharding van de gewestweg wordt ook de **pleinsfeer** in de Meersstraat doorgetrokken tot aan de **zij-ingang van het gemeentehuis**. Langs de zijde van het gemeentehuis wordt de bijzondere pleinverlichting doorgetrokken en wordt de inkom geaccentueerd door subtiële verlichtingsaccenten.

De **splitting** naar éénrichtingsverkeer **bundelt oversteekbewegingen** en accentueert de **kop van de voormalige dries**, op het knooppunt tussen winkelstraat en Dr. Jules Persynplein. Hierdoor wordt de kop van de dries niet alleen betrokken op het plein maar krijgt het de nodige **passage** en kansen voor de uitbouw van een **terras**; impulsen om de **beeldkwaliteit als baken** naar het dorpsplein en als **aanjager voor de handelsfunctie van de Smishoek** op te trekken. De aanleg van het plein blijft echter perfect mogelijk zonder nieuw kopgebouw op de achterliggende rooilijn.

Ontwerp_deelruimte dorpsplein

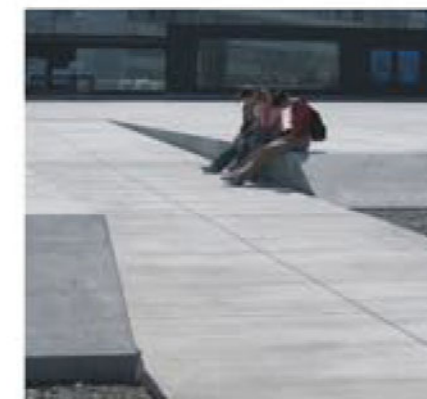
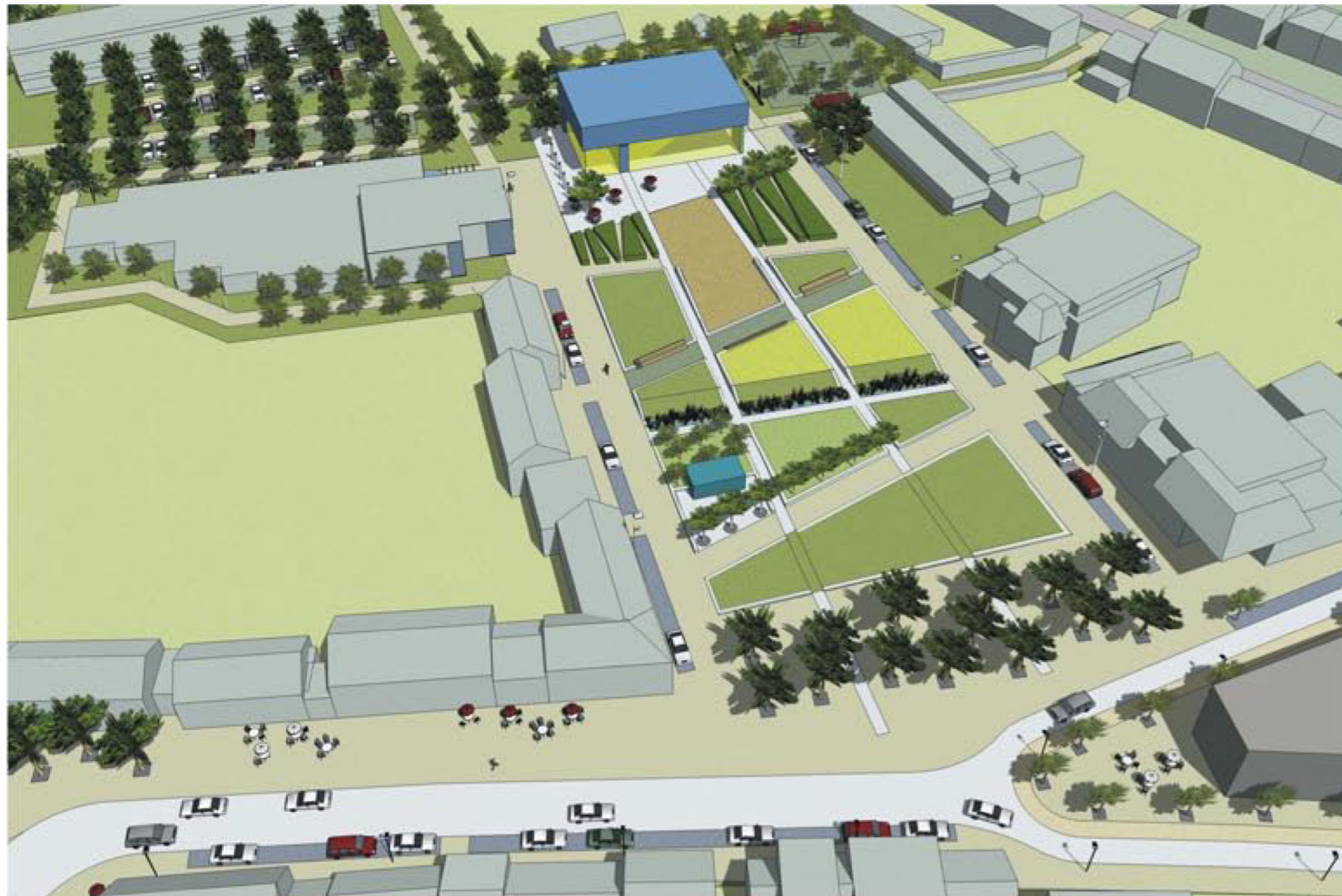
Ontwerp_deelruimte groene loper

Het Dr. Jules Persynplein wordt zo ingericht dat het uitnodigt en stimuleert tot ontmoeting en voldoende mogelijkheden vrijwaart om evenementen te organiseren. De **metafoor van de loper** die symbool staat voor feestelijkheid, aantrekkingskracht en verbinding wordt ingezet om de publieke functie van het gemeenschapscentrum verder te kunnen ontwikkelen met o.a. een polyvalente zaal, en de site tegelijk onlosmakelijk te verbinden met het Dorpsplein.

De circulatie voor gemotoriseerd verkeer en de **parkeerfunctie** worden herschikt en **naar de zijden van het plein** getrokken. Hierdoor ontstaat ruimte om centraal over het plein een groene loper uit te rollen die iedere bewoner en bezoeker van Wachtebeke uitnodigt.

De loper ligt als een gestileerde weids uitgespreide en **dynamische sculptuur** over het plein en wordt gevormd door geplooid afwisselend vlakke en lichthellende, verhoogde en niet verhoogde, verharde en niet verharde vlakken.

Het dorp is podium voor het plein en het plein is **podium voor activiteit**. Vanuit dit idee wordt de loper ingevuld en kan ook de nieuwe polyvalente zaal op het uiteinde van de loper - op de kop van het plein - worden ingeplant. De transparantie van de pleingerichte wand laat het publieke plein tot in de zaal doorlopen en zorgt er voor dat het gebouw en haar gebruik kan flirten **tussen binnen en buiten, tussen podium en publiek,**

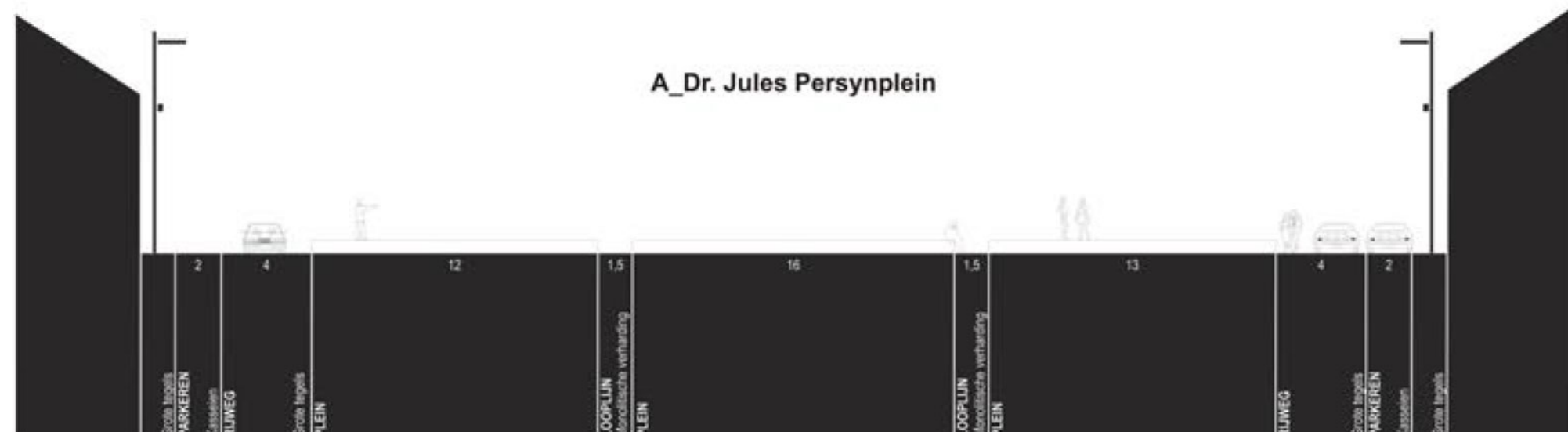
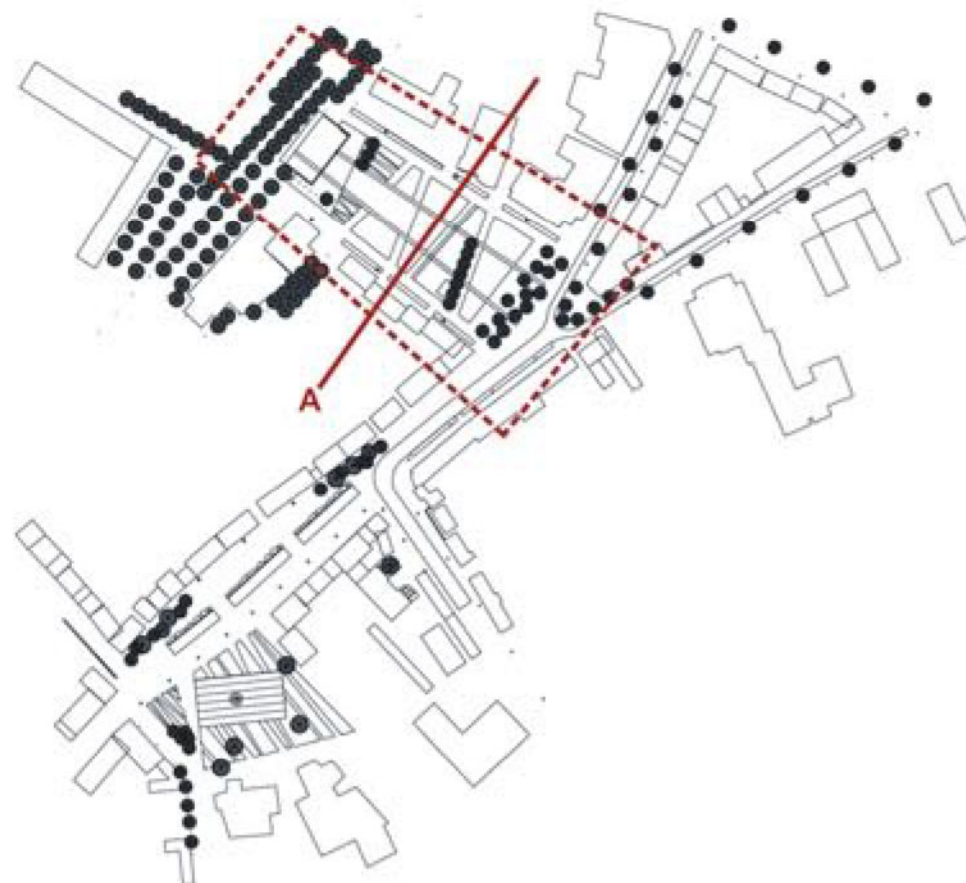

Ontwerp_deelruimte groene loper

De vlakken kunnen flexibel worden ingedeeld en ingevuld als een hedendaagse **dorpstuin**. Ze kunnen worden ingericht als speeltuin, speelweide, ligweide, tribune, bloemenveld, petanqueveld... Naast de vlakken, zorgen ook enkele boomstructuren, een boomgaardje, een wadi of infiltratiebekken en haagblokken voor het groene karakter van het plein. Binnen het **groene kader** kan ook flexibel worden omgegaan met verhardingen en halfverhardingen. **Terrassen** worden voorzien rond de foyer van de nieuwe polyvalente zaal en voor de **frituur** die op een nieuwe plaats op het plein wordt geïntegreerd.

In de plooiingen van de loper worden **functionele dwarsverbindingen** aangelegd. In combinatie met de overlans getrokken looplijnen ontstaat een netwerk dat het oversteken en het betreden van het plein stimuleert. Doordachte inplantingen van enkele verhoogde randen, meubilair of een wadi kunnen het ontstaan van ongewenste betreding op een zachte en in het ontwerp geïntegreerde manier verhinderen.

Rust- en ontmoetingsplekken worden niet toegevoegd maar zo veel mogelijk geïntegreerd in het ontwerp. Eén van de dwarsverbindingen wordt geflankeerd door lange banken; met zicht op de speelruimte, als ligbank voor zonnekloppers, met zicht op een bloemenweide of een waterpartij, ... maar ook de afboording van de verhoogde grasvlakken kunnen als zitelement worden gebruikt.

Ontwerp_deelruimte groene loper

Zoals ze vroeger ook voorkwamen in de **hovingen** rond het voormalige kasteel wordt het achterste deel van het plein en de ruimte tussen het gemeenschapscentrum en de Sint-Laurenschool ingevuld met een aaneengesloten **langgerekte boomgaard** die via een breed wandelpad de verbinding maakt met het **Avonturenspeelpark**, een **ecologisch struin- en avonturenspeelpark** waarin naast ruige speelmogelijkheden ook de **waterinfiltratiezones** voor het gescheiden rioleringsstelsel kunnen worden geïntegreerd.

Door het grondoppervlak te verstevigen met waterdoorlatende doorgroeitiegels kan de volledige ruimte onder een dak van bomen multifunctioneel worden gebruikt: **parkeren, kunsttuin, evenementenzone, ...**

Ook het **basketbalveldje** in de noordoostelijke hoek kan multifunctioneel worden gebruikt, in eerste instantie naar de wensen van de jongeren, bijvoorbeeld als voetbal of skateplein, en op piekmomenten of evenementen als parking of locatie voor een tent.

Het programma, de inplanting en de architectuur van de **polyvalente zaal** zullen voorwerp zijn van specifiek ontwerp onderzoek. Interactie met het masterplan publieke ruimte ligt voor de hand. In het masterplan en in de ontwerpschetsen voor het plein worden **varianten onderzocht en afgewogen**.

Ontwerp_deelruimte groene loper

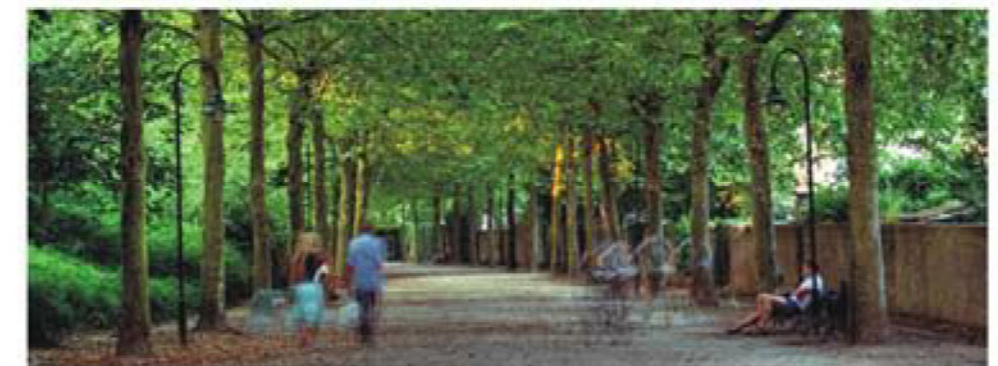
Ontwerp_deelruimte groene sokkel

De kerk en de kerkhofmuur zijn **beschermd** als monument. Mede door de vanuit de omgeving waarneembare toren vormt de site een belangrijk **baken** in het dorp en heeft ze naast de **erfgoedwaarde** ook een belangrijke **spirituele** en **symbolische** betekenis.

De inrichting voor de omgeving van de kerk straalt rust en respect uit en tracht de veelzijdige betekenis van de site in waarde te herstellen.

De site wordt in balans met het levendige, extraverte en op ontmoeting en activiteiten gerichte dorpsplein en Dr. Jules Persynplein, **scenografisch** uitgewerkt als **screen** en **introvert** gezicht van het dorpscentrum.

De **metafoor van de groene sokkel** biedt mogelijkheden om met haagmassieven een voetstuk rond de kerk te creëren dat door de **superpositie** van deze groenstructuur ten opzichte van het voormalig kerkhof, als drager kan functioneren voor de nieuwe verblijfsruimtes. De groene sokkel **tilt** bovendien het zichtbaar vlak van de site subtiel boven de begrenzende kerkhofmuur uit, zodat het visueel sterker wordt verbonden met het Dorpsplein. Kerk en groenmassieven worden uitgelicht zodat de kracht van de kerk als baken in de dorpskern nog wordt versterkt.

Ontwerp_deelruimte groene sokkel

De ruimte **tussen de kerk en de bestaande woningen** wordt **uitgezuiverd** en **vrijgemaakt** van koterijen en infrastructuur. Daarbij wordt er vanuit gegaan dat de bescherming als monument niet geldt voor het gedeelte van de kerkmuur waar deze tegenaan werden gebouwd.

Hierdoor ontstaat ruimte om vanuit het historisch belangrijk **knooppunt met kerk en Vierschaar** het achter de kerk en het klooster gelegen gebied als **hedendaags** en **verkeersluw woonpark** te herstructureren en als hoofdtoegang te ontsluiten vanuit het Dorpsplein. De hele ruimte voor de ingang van de kerk krijgt een aangepaste inrichting die de ontwikkeling van het woonpark mogelijk moet maken.

De **verschillende ingangen** naar de parking van de school en de kinderopvang worden **samen gevoegd** en uitgewerkt als één sterke **verbindingsas** (o.a. met een vrijgemaakt zicht op de trapgevel van de Vierschaar) waarover een discreet in de verharding afgebakende ontsluiting loopt voor verkeer naar de achterliggende parking. Deze **parking** kan bij de herstructurering en ontwikkeling van het Kloosterpark eventueel worden **medegebruikt** als centumparking op piekmomenten. De **blinde gevel** wordt ietwat **teruggetrokken** ten opzichte van de bestaande perceelsgrens en afgewerkt door de kop van de straatwand tegenover de kerk te laten terugplooiën. Deze nieuwe gevel biedt mogelijkheden om in relatie tot de historische gevels van de kerk en de Vierschaar een **nieuw baken** te vormen op het Dorpsplein.

Via de bestaande **toegangspoort** in de beschermde kerkhofmuur wordt een nieuwe as gecreëerd in het verlengde van de **voorgevel** van de kerk. Deze as vormt de **hoofdverbinding voor voetgangers** tussen het **Dorpsplein** en het **Kloosterpark**. De verbinding wordt van de rijweg gescheiden door een boomgroep en haagmassieven en kan aansluiten op een fiets- en wandelpad door het Kloosterpark. Ook **ceremoniewagens** kunnen via deze nieuwe verbinding een lus maken en tot voor het kerkportaal rijden.

Voor de kerk, in het oksel van beide assen ontstaat een nieuwe **trechtersvormige** publieke ruimte, een **tussenruimte** tussen het **sacrale** en het **profane**. Hier wordt **beschermt** achter de haagstructuren en **teruggetrokken** ten opzichte van het Dorpsplein een **verzamelpleintje** voor de kerk ingericht.

Op het uiteinde van het pleintje sluit een nieuw breed **halfverhard pad** aan dat langsheen de **kerkhofmuur** de ruimte achter de kerk ontsluit als een rustige **intramuros** gelegen **verblijfsruimte**, waarin enkele waardevolle bomen kunnen blijven staan. De afstand ten opzichte van het kerkgebouw en de rugdekking door de kerkhofmuur versterken de kwaliteit van deze publieke ruimte.

De mogelijkheid dient verder worden onderzocht of aansluitend een **verbinding** kan worden gemaakt met de **parkachtige speeltuin** in het **binnengebied** achter het gemeentehuis. De verbinding vormt bovendien een belangrijke schakel in het netwerk van paden die de gehele kern doorkruisen. Hierdoor kan namelijk een **wandelverbinding** worden gecreëerd tussen het **Kloosterpark** en het **Gemeentepark** aan de overzijde van de **Meersstraat**.

Ontwerp_toetskader materialen

Beeldkwaliteit

De ruimtelijke samenhang en de identiteit van het geheel worden gegarandeerd door eenheid, eenvoud en consequentie in de keuze van materialen, verlichting, meubilair en beplanting. In het masterplan zal aandacht worden besteed aan de uitwerking van beeldkwaliteitseisen. Voor enkele inrichtingselementen worden algemene (duurzame) ontwerpprincipes uitgezet als toetskader voor het ontwerp en worden enkele basisconcepten getoetst en voorgesteld in de ontwerpschetsen. Deze toetsing levert bovendien input voor de gevraagde kostenraming.

Verhardingsmaterialen

Voor de keuze van verhardingsmaterialen wordt rekening gehouden met ontwerpprincipes die o.a. gericht zijn op duurzaamheid: eenvoud in ontwerp, afkomst van duurzame bronnen, degelijkheid, plaatsingsmogelijkheden, beschikbaarheid van formaten en diktes, mogelijkheid voor maatwerk, garanties op kleurvastheid, stroefheid, loopcomfort, kostprijs,
Uitgaande van de ontwerpprincipes kan voor de publieke ruimte in Wachtebeke volgend basisconcept verder worden uitgewerkt:

_pleinen

- van gevel tot gevel in grote tegels
- rijstroken in kleine tegels
- parkeerstroken op het Dorpsplein met markeerspijkers
- parkeerstroken op het Dr. Jules Persynplein in kasseien uit recuperatie langs de zijwanden en in doorgroeitegels achteraan
- evenementenzone (locatie polyvalente zaal) en locatie frituur op het Dr. Jules Persynplein in monolithische verharding

_doortochtstraten

- rijstroken in monolithische verharding (beton of asfalt)
- voetpaden in grote tegels
- parkeerstroken op het Dr. Jules Persynplein in kasseien uit recuperatie
- fietssuggestiestrook in eenrichtingsstraten (Smishoek, Godshuisstraat en Lindestraat) in kleine tegels

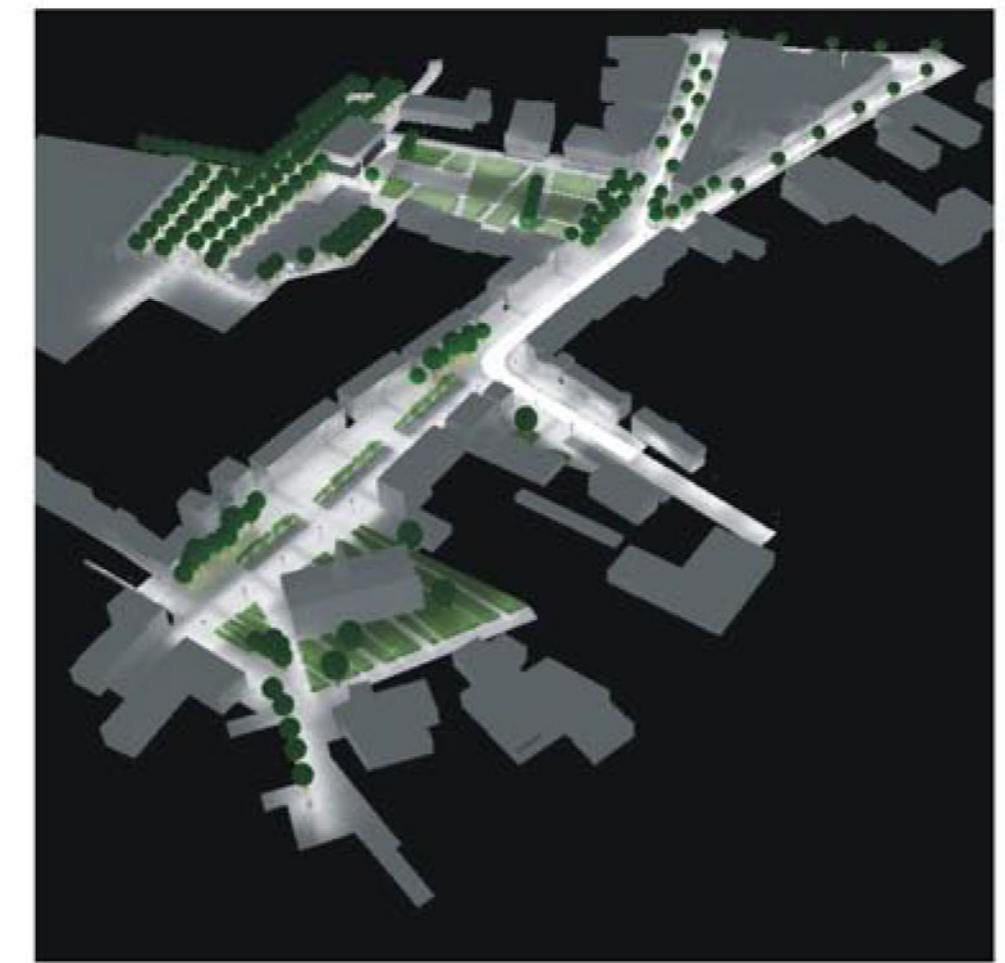

Verlichting

Verlichtingsarmaturen worden zodanig gekozen dat ze enerzijds door hun specifieke karakteristieken inspelen op de verlichtingswensen in de verschillende deelruimten en anderzijds door hun techniek en vormgeving zowel onderling als met het overige straatmeubilair een zogenaamde meubilairfamilie vormen.
Uitgaande van de ontwerpprincipes kan voor de publieke ruimte in Wachtebeke volgend basisconcept verder worden uitgewerkt:

_standaard straatarmatuur in de doortochtstraten

- standaardarmatuur met een hoge afwerkingsgraad
- plaatsing op een standaardmast van +/- 6 meter
- maximaal rekening houdend met de randvoorwaarden van de electriciteitsmaatschappij (OO5-gekeurd, uitgerust met voorschakelapparaat, ...),
- lichtspreiding over grotere straatbreedtes
- geen lichtpollutie of verblindingseffect
- toepassing in Smishoek, Godshuisstraat, Lindestraat, Dorp tussen Vierschaar en Langelede, Meersstraat tussen Dorp en Moervaart, uitbreidbaar naar Stationsstraat

Ontwerp_toetskader materialen

bijzondere verlichting op de pleinen

- verlichtingsarmatuur met een architecturale meerwaarde
- plaatsing op een (middel)hoge mast langs de lijn of de curve van de wanden zodat de pleinvormen worden geaccentueerd en geen verticale opdeling ontstaat
- vergroten van het sociaal veiligheidsgevoel door een zo gelijkmatig mogelijke lichtverdeling over een groot spreidingsvlak
- uitsluiting van lichtpollutie en overlast door binnentredende verlichting door een sterk afgekaderde uitstraling
- toepassing op hoge mast langs de noordwand van Dorp en langs de wanden van het Dr. Jules Persynplein
- toepassing op middelhoge mast langs de zuidwand van Dorp

Subtiele verlichtingsaccenten op de pleinen

- ledstrips die lijnvormen accentueren
- overrijdbare bodemstralers voor het aanlichten van enkele bomen en haagblokken
- zuilverlichting met zowel indicatieve als functionele uitstraling ter hoogte van inkompartijen gemeenschapscentrum en geneentehuis

sfeerverlichting in de parken

- vandalismebestendig masttoparmatuur
- uitsluiting van lichtpollutie
- toepassing achteraan het Dr. Jules Persynplein, in het Avonturenspeelpark, achter de kerk en in het Kloosterpark

Bewegwijzering

De landelijke en andere officiële bewegwijzering blijft onveranderd. Voor de bewegwijzering van lokale instanties en voorzieningen wordt één type bord en één standaard lettertype gebruikt. Bewegwijzering creëert eenheid en ondersteunt het gebruik van de publieke ruimte door gebruikers te informeren over bezienswaardigheden en verbanden te leggen tussen deelruimten. Reclamebewegwijzering wordt door koppeling aan voorwaarden ondergeschikt gemaakt.

Banken

Op rust- en passageplekken worden eenvoudige en functionele banken toegepast. Het basismodel blijft daarbij steeds hetzelfde. Variatie kan bestaan in het al dan niet plaatsen van een rugleuning en verschillen in hoogte ervan. Op verblijfsplekken kunnen andere zitvormen worden ingepast in het ontwerp of kunnen banken op maat worden uitgewerkt, zoals ligbanken voor zonnekloppers.

Boomroosters

Op plaatsen waar boomroosters wenselijk zijn, wordt in de verharde oppervlakte één eenvoudig plaatsbaar model toegepast in het hele centrum, eventueel in verschillende afmetingen. In betonvlakken worden eenvoudige ronde uitsparingen gemaakt.

Antiparkeerpalen

Het ontwerp wordt zo uitgewerkt dat het aantal noodzakelijke antiparkeerpaltjes tot een minimum kan worden beperkt. Waar nodig wordt één model gebruikt dat met een aangepast binnenwerk en fundering ook kan worden toegepast als uitneembare, wegzinkbare of antirampaal.

Beplanting

bomen

- verwijzing naar beeld van vroeger op het Dorpsplein (vroegere Grote Plaats): Tilia cordata (kleinbladige Linde)
- verwijzing naar het coulissenlandschap in de omgeving van het dorp. Aanplant van rijen Fraxinus excelsior 'Westhof Glorie' op het Dr Jules Persynplein
- verwijzing naar de boomgaarden in omgeving van het dorp. Aanplant van Malus wintergold (sierappel met kleine vruchten) op zone aan einde Jules Persynplein
- solitaire bomen als accent beplanting met interessante bloeiwijze of herfstverkleuring: Aanplant van Magnolia kobus (magnolia), Pauwlonia tomentosa (Anna pauwlona boom) of Liquidambar styraciflua (amberboom) bij het cultureel centrum

haagblokken

- strak te scheren massieven uit Taxus (Venijnboom), Buxus (palm) of Fagus (beuk)

waterzuiverende planten voor wadi's

- Phragmites (riet), Iris, Typha (lisdodde), Caltha (dotterbloem)

Ontwerp_kunst in publieke ruimte

De meest opvallende en doorgedreven **instrumentalisering van de publieke ruimte** is ook in Wachtebeke veroorzaakt door de expansie van het autoverkeer. De buitenproportionele snelheid waarmee de auto in vergelijking met langzaam verkeer door een dorp rijdt, verdringt vele andere activiteiten. Systematisch werden straatdorpen als Wachtebeke dan ook gereduceerd tot verkeersaders en levenloze parkeerterreinen en staat de **publieke ruimte** er voor een groot deel in het teken van het verkeer.

De concrete, fysieke ervaring van de **aanwezigheid van anderen**, van andere **culturele uitingen**, van de confrontatie van **verschillende betekenissen** verbonden met dezelfde fysieke ruimte is echter belangrijk voor het vergaren van maatschappelijke **kennis** en het vormen van een **oordeel**.

De **hernieuwing** van de **publieke ruimte** van de dorpskern, houdt ook een **hernieuwing van dynamiek** in, die mede gestuurd kan worden door de inbedding van **cultuuruitingen**. Kunst bezit een grote capaciteit om een relatie te bewerkstelligen tussen individuen en de wereld die hen omringt, hen te helpen deze vorm te geven en zichzelf te vormen.

Het behoort tot het wezen van de openbaarheid dat zij een door en door menselijke, maar niettemin radicaal onpersoonlijke ruimte biedt voor **ontmoeting, interactie en verbondenheid** tussen mensen.

Kunst in de publieke ruimte draagt, ongeacht de schaal of het al dan niet permanent karakter, de mogelijkheid in zich een baken **van identificatie** voor de dorpsbewoner te worden. **^** kelijk van de locatie kan het tevens een **herkenningspunt** worden voor **^** ovenlokale stroom die de doortocht in Wachtebeke met zich meebrengt

Door de herinrichting worden **traditioneel** belangrijke plaatsen in het dorpsleven opgenomen in de **hertekening** van de dorpskern. Kunst kan daarbij een betekenisvolle rol toegewezen krijgen door in te spelen op de objectieve en subjectieve **geschiedenis**, door symbolische **verbanden** te leggen, ...

Het uitwerken van het masterplan en uitvoeringsontwerpen voor de deelruimten volgt een procesmatige aanpak. Het is dan ook bij voorkeur in nauwe **relatie** met dat creatief en participatief **proces** dat kunst in de publieke ruimte vorm krijgt als tijdelijke of permanente **ingreep**, die uiteraard moet voldoen aan een reeks kwaliteitseisen.

Een tijdelijke ingreep sluit aan bij de hedendaagse ontwikkeling in de kunstwereld en kan een artistieke **injectie** geven aan het dorp en daarmee een rol spelen in de uit te werken communicatie- en participatiestrategie van project en in het lokale beleid rond **cultuurparticipatie**.

Ook een permanente ingreep kan in nauwe relatie met het ontwerpproces en contact met het publiek tot stand komen. Daarbij maakt de kunstenaar geen pure beeldende kunst meer, maar **creëert** hij iets, een wijziging of een toevoeging aan (het ontwerp van) de publieke ruimte waardoor de eigen **verbeelding** van de beschouwer in gang gezet wordt. Bij deze nieuwe **publieke kunst** gaat het erom aan te sluiten bij de **identiteit** van de omgeving en die opnieuw te **ontdekken**, waarvoor tevens het **mobiliseren** van betrokkenen noodzakelijk is. Het **prikkelen** van de bewuste **beleving** van het publiek met als resultaat een veranderde **perceptie** van de omgeving is het eigenlijke kunstwerk.

